

Misdaadboeken (vmbo en ob h/v)

DOEL

Het doel van de les is dat leerlingen zich oriënteren in misdaadverhalen. Het gaat erom dat ze leren boeken te kiezen en enthousiast gemaakt worden om te lezen. Aan de ene kant zullen zij mogelijk boeken en films herkennen en hierover zelf vertellen. Aan de andere kant zullen zij hun blik verruimen door nieuw aangereikte titels. Tijdens de presentatie komen zij ook in aanraking met goede bronnen, die hen helpen te kiezen en weten zij waar zij eventueel terecht kunnen om een boek te lenen.

MATERIAAL

- deze handleiding
- beamer met toegang tot internet
- voor elke leerling een hand-out
- indien mogelijk een boekentafel met misdaadboeken

LESVERLOOP

Vooraf

Je richt een tafel in met een aantal boeken. Hiervoor kun je de titellijst in deze handleiding gebruiken. Daarnaast leg je ook andere (spannende) boeken neer: deze hoeven zeker niet strikt binnen het genre te passen. Je deelt de hand-out aan de leerlingen. Vervolgens start je de PowerPointpresentatie. In deze PowerPoint kun je doorklikken naar diverse websites. De laatste dia's van de presentatie verwijzen naar de boekentafel, de reflectie op de boeken en op de les.

Plenaire presentatie

Bekijk de PowerPointpresentatie met de klas. Desgewenst kun je binnen een website scrollen en doorklikken, zodat de leerlingen een beeld krijgen van de mogelijkheden. Aan te raden is ook enige aandacht te besteden hoe leerlingen kunnen zoeken in een bron, bijvoorbeeld via Jeugdbibliotheek.nl. Je kunt af en toe klikken naar een boekpromotie of boektrailer. Deze kun je naar eigen inzicht geheel of gedeeltelijk laten zien.

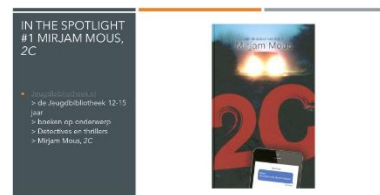
In deze handleiding krijg je per dia informatie en/of vragen. De informatie kun je delen met de klas. De vragen kun je stellen en naar eigen inzicht uitbreiden of inkorten. Richtlijnen zijn: de belangstelling van de leerlingen, wat zij zelf kunnen vertellen, uw eigen leeservaring en de gesprekken over fictie die mogelijk ontstaan.

Dia 1

- 1 Wie kent al een boek / film of serie van de dia?
- 2 Wat kun je erover vertellen?
- 3 Wie kent een ander spannend boek?
- 4 Wat kun je erover vertellen?
- 5 Waarom zouden mensen graag misdaadboeken lezen?
- 6 Sommige misdaadverhalen worden ook wel detectives of *whodunnits* genoemd. Waarom?
- 7 Geef een voorbeeld van een detectiveverhaal.

Dia 2

- 1 Wie kent 2C? Of een ander boek van Mirjam Mous? Wat vond je ervan?
- 2 Klik de link naar Jeugdbibliotheek aan, vervolgens 12-15 jaar, zoeken op onderwerp, Detectives en thrillers. Zo leren de leerlingen hoe zij in de bibliotheek kunnen zoeken op genre/onderwerp. Bij welke andere 'onderwerpen' zou je kunnen kijken als je op zoek bent naar een spannend boek?
- 3 Klas 2C gaat op werkweek naar de Ardennen. De busreis is net begonnen, als iedereen een mysterieus bericht op zijn telefoon krijgt. Er blijkt een bom aan boord van de bus te zijn. Welke vragen komen bij je op? Denk je dat je een antwoord op je vragen krijgt?

Dia 3

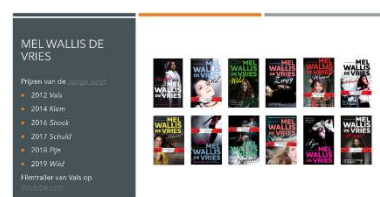
'Politie niet betreden' is een serie detectives en misdaadverhalen. Via de link kun je een overzicht van alle titels in de reeks laten zien.

- 1 Wie kent de serie al? Wat kun je erover vertellen?
- 2 Welke schrijver(s) ken je, of van wie heb je al gehoord?
- 3 Welke schrijver(s) ken je nog niet?

Dia 5

Mel Wallis de Vries heeft een groot aantal titels van de serie politie niet betreden voor haar rekening genomen. De laatste jaren wint ze bijna elk jaar de Prijs van de Jonge Jury (link).

- 1 Welke titels kennen de leerlingen al? Wat kunnen zij daarover vertellen? Wat vinden zij goed aan de boeken van Mel Wallis de Vries? Kunnen zij de boeken typeren? *Alle verhalen gaan over meiden van een jaar of 17. Ze blijken allemaal hun eigen geheimen te hebben, waardoor iedereen verdacht is. Pas helemaal op het laatst komt je erachter hoe de vork in de steel zit. Zie hieronder voor meer informatie over de getoonde titels.*
- 2 Lees eventueel de trailer van de verfilming van *Vals* (link) zien. Is dat goede reclame voor het boek? Waarom (niet)?
- 3 Via de website Melwallisdevries.nl (link in dia) kunnen fragmenten uit al haar boeken worden gedownload. Je kunt de leerlingen vragen gezamenlijk te bepalen uit welk boek je een fragment gaat voorlezen.

[1] Leerlingen noteren op hand-out welke titel van Mel Wallis de Vries hen het meest aanspreekt.

Voor meer informatie over de getoonde titels:

Vervloekt - Lizzy, Dominique en Melanie (ik-persoon) gaan een weekend naar een afgelegen, oud huis in de Ardennen. Ze ontdekken dat daar ooit vier meisjes hebben gelogeed die bijna zijn vermoord. Dan gebeuren er vreemde dingen. Is het huis soms vervloekt?

Kil - Op een verlaten industrieterrein wordt het lichaam van een meisje gevonden. Wat is er met haar gebeurd? De politie staat voor een raadsel.

Wild - Zes jongeren gaan na hun eindexamens een weekje naar Spanje. Ze besluiten een nachtje te gaan kamperen in een onherbergzaam natuurgebied, waar ze hopeloos verdwalen. De volgende ochtend vinden ze Liv dood in een afgrond. Wat is er gebeurd?

Zwijg - Fee, Alyssa, Sarah en Jamie zijn megapopulair. Maar op een avond dat ze alleen thuis zijn, ontvangt de alarmcentrale een hysterisch telefoontje: een van de vriendinnen is vermoord. De andere drie zijn meer dood dan levend, maar redden het. Moeizaam pakken de drie hun leven weer op. Tot er weer iets vreselijks gebeurt... Is de moordenaar terug?

Wreed - Danielle ligt geblinddoekt en vastgebonden op een bed. Wie heeft haar ontvoerd en is ze haar leven nog wel zeker?

Schuld - Op een Amsterdamse middelbare school plegen drie meiden vrij snel achter elkaar zelfmoord. Niemand ziet een verband. Totdat Tess een briefje krijgt met de tekst 'Jij bent de volgende'.

Klem - Tijdens een verblijf met de hele klas (5 atheneum) op Vlieland wordt Kiki vermoord. Ze was populair, maar door menigeeen gehaat. Velen lijken dan ook in aanmerking te komen als verdachte voor deze gruweldaad.

Vals - Abby, Kim, Pippa en Feline, vier vriendinnen uit de eindexamenklas, zijn op kerstvakantie in de Ardennen en raken ingesneeuwd. De elektriciteit valt uit en hun mobieltjes hebben geen bereik. Na een ruzie verdwijnt Kim opeens.

Verstrikt - Lara (17, ik-figuur) ligt in coma na een afschuwelijk ongeluk. Maar was het wel een ongeluk? Als Lara's herinneringen terugkomen, realiseert ze zich dat haar vriendin Maud ook in gevaar is. Hoe kan Lara haar waarschuwen?

Shock - Emma (16) verdwijnt op mysterieuze wijze na een schoolfeest. Haar vier beste vriendinnen zijn van slag, maar besluiten de geplande kampeervakantie naar Frankrijk toch door te zetten. Dan gebeuren er vreemde dingen op de camping.

Pijn - De moeder van Mandy ligt in het ziekenhuis. Daardoor is Mandy vaak alleen thuis. Dan hoort ze over de moord op een meisje. De moordenaar deelt haar laatste minuten op Snapchat. Al snel krijgt Mandy het gevoel dat ze achtervolgd wordt.

Haat - Nikki (16) ligt onder het bloed in een park, vlak bij een zwaargewond meisje dat buiten bewustzijn is. Nikki wordt ervan verdacht het meisje te hebben

neergestoken, maar ze kan zich niets meer herinneren. Hoe komt ze achter de waarheid?

Dia 6

Andere boeken in de serie Politie niet betreden zijn *Verraad* en *Bedrog* van Abigail Haas.

Via de links kun je de leerlingen de informatie over deze boeken op Jeugdliteratuur laten zien.

- 1 Vinden de leerlingen dat de verhalen van Abigail Haas lijken op die van Mel Wallis de Vries? Waarom?
- 2 Welke van de twee titels spreekt het meest aan?

Dia 7

Ook Margje Woodrow heeft een spannend boek geschreven voor de reeks Politie niet betreden.

- 1 Laat de boektrailer zien en vraag de leerling om op basis daarvan een korte samenvatting te geven van het verhaalverloop. Leerlingen die het boek al kennen, kunnen natuurlijk niet meedoen, maar zij kunnen wel vertellen in hoeverre de anderen op het goede spoor zitten. De afloop mogen ze niet verklappen.

Inhoud: Roos is door haar beste vriendin Quinty ingeruild voor de bijdehante, stoere Fenna. Roos voelt zich boos en verliest steeds vaker haar zelfbeheersing. Als ze betrokken raakt bij enkele vreemde ongevallen en zelfs een dodelijk ongeluk, is Roos hoofdverdachte nummer één.

Dia 8

Ten slotte *Moordspel* van Cis Meijer.

Laat de leerlingen de flaptekst (link) lezen of lees deze voor.

[2] Leerlingen noteren welk van de titels van de laatste drie dia's hen het meest aanspreekt en waarom.

Abigail Haas, *Verraad*

Abigail Haas, *Bedrog*

Margje Woodrow, *Snitch*

Cis Meijer, *Moordspel*

Dia 9

De boeken in de serie Politie niet betreden hebben vaak vrouwelijke hoofdpersonen. Voor de leerling die liever spannende/misdaadboeken over jongens leest, is Helen Vreeswijk een goed alternatief. Vreeswijk heeft lange tijd bij de politie gewerkt en haar boeken gaan over gebeurtenissen die werkelijk hebben plaatsgevonden. In haar boeken komen ook de politieagenten die de misdaad onderzoeken aan het woord. Daardoor vragen ze een iets bredere kijk interesse van de lezer dan de boeken van Mel Wallis de Vries c.s.

- 1 Vraag de leerlingen om de getoonde titels te groeperen in twee of meer groepen. Ze mogen zelf criteria bedenken. De bedoeling is dat ze even stilstaan bij de thematiek van de boeken van Vreeswijk.
Mogelijk: jongens/meisjes; dingen die veel/weinig voorkomen; zaken van leven en dood tegenover niet-dodelijke etc.

- 2 Wat zijn de grootste verschillen tussen de boeken van Politie niet betreden en die van Helen Vreeswijk?
Die van Helen Vreeswijk zijn niet alleen maar spannend, maar gaan ook over dingen die in het echt gebeuren.
- 3 Wat lezen de leerlingen liever?

[3] Leerlingen noteren een of meer titels van Helen Vreeswijk waar ze nieuwsgierig naar zijn.

Dia 10

Tot nu toe zijn alleen jeugdboeken besproken. Sommige leerlingen zullen misschien al toe zijn aan eenvoudige (misdad)boeken voor volwassenen. Ze zouden deze titels kunnen overwegen. De filmtrailers (links) geven een indruk van de inhoud.

Dia 11

Er zullen ook leerlingen zijn die niet zo van lezen houden of moeite hebben met lezen. Uitgeverij Eenvoudig Communiceren geeft boeken uit die niet te dik zijn en zijn geschreven in eenvoudige taal. Het is aan jou om te beoordelen of (en door wie) deze titels voor school gelezen mogen worden. Via de links vind je meer informatie over deze titels.

[4] Leerlingen noteren titels van de laatste twee dia's die hen interessant lijken.

[5] Als je boeken hebt meegenomen kun je de leerlingen deze laten bekijken en laten noteren welke titels hen aanspreken.

[6] Leerlingen maken een top-3 van de titels die ze op hun hand-out hebben genoteerd.

Lijst van genoemde titels

Auteur	titel	niveau	eBook	fragment
Bowler, Tim	Vergelding (pnb)	-	-	-
Burgers, Eva	Fataal(pnb)	-	ja	CBonline.nl [PDF]
Burgers, Eva	Flashback	N1	-	NN6, 2kgt B
Giphart, Karin	Ontvoering	instap	-	Eenvoudigcommuniceren.nl
Haas, Abigail	Verraad (pnb)	N1	ja	-
Haas, Abigail	Bedrog (pnb)	N1	ja	Defonteintirion.nl
McKenzie, Sophie	Meisje vermist (pnb)	-	ja	Uitgeverijdefontein.nl
McKenzie, Sophie	Vermist (pnb)	-	ja	Defonteintirion.nl
McKenzie, Sophie	Zusje vermist (pnb)	-	ja	Uitgeverijdefontein.nl
Meijer, Cis	Knocked out (pnb)	-	-	Hebban.nl
Meijer, Cis	Moordspel	N1	ja	Uitgeverijdefontein.nl
Meijer, Cis	Val (pnb)	-	ja	Uitgeverijdefontein.nl
Meijer, Cis	Verdoofd (pnb)	N1	ja	Uitgeverijdefontein.nl

Molemaker, Rom	Moord op school	N1	ja	NN6 2b/kgt/th B
Mous, Mirjam	2C	N1	-	NN6 2hv B
Noort, Saskia	Terug naar de kust	N2	ja	Saskianoort.nl
Tegenbosch, Buddy	Pokerface	N2	ja	Buddytegenbosch.nl
Tex, Charles den	Cel	N2	ja	NN6 4b
Vlugt, Simone van der	De reünie	N1	-	Amboanthos.nl
Vlugt, Simone van der	Op klaarlichte dag	instap	-	Eenvoudigcommuniceren.nl
Vreeswijk, Helen	Bloedbroeders	N2	-	
Vreeswijk, Helen	Chatroom	N2	-	NN6 3kgt A Hebban.nl
Vreeswijk, Helen	De stalker	N2	-	Hebban.nl
Vreeswijk, Helen	De kick	N2	ja	NN6 3 gt A NN6 4b D Lijster 2017
Vreeswijk, Helen	Eerwraak	N2	-	-
Vreeswijk, Helen	Judas	N2	-	-
Vreeswijk, Helen	Leugens	N2	-	-
Vreeswijk, Helen	Loverboys	N2	-	Hebban.nl
Vreeswijk, Helen	Ontvoerd	N2	-	-
Vreeswijk, Helen	Overdosis	N2	-	Hebban.nl
Vreeswijk, Helen	Promille	N2	-	-
Vreeswijk, Helen	Zwijgplicht	N2	-	-
Waal, de & Baantjer	Een schot in de roos	instap	-	Eenvoudigcommuniceren.nl
Wallis de Vries, Mel	Buiten zinnen	N1	ja	Hebban.nl
Wallis de Vries, Mel	Fout	N1	ja	Hebban.nl
Wallis de Vries, Mel	Haat (pnb)	N1	ja	Melwallisdevries.nl
Wallis de Vries, Mel	Kil (pnb)	N1	ja	Melwallisdevries.nl
Wallis de Vries, Mel	Klem (pnb)	N1	ja	Melwallisdevries.nl
Wallis de Vries, Mel	Pijn	N1	ja	Melwallisdevries.nl
Wallis de Vries, Mel	Shock (pnb)	N1	ja	Melwallisdevries.nl
Wallis de Vries, Mel	Shock (Leeslicht)	instap	-	Eenvoudigcommuniceren.nl
Wallis de Vries, Mel	Schuld (pnb)	N1	ja	Lijster 2018 Melwallisdevries.nl
Wallis de Vries, Mel	Vals (pnb)	N1	ja	NN6 2gt C Melwallisdevries.nl
Wallis de Vries, Mel	Verblind	N1	ja	-
Wallis de Vries, Mel	Vervloekt	N1	-	Melwallisdevries.nl
Wallis de Vries, Mel	Verstrikt (pnb)	N1	ja	-
Wallis de Vries, Mel	Uitgespeeld	N1	ja	Hebban.nl
Wallis de Vries, Mel	Waanzin	N1	ja	Hebban.nl
Wallis de Vries, Mel	Wild	N1	ja	Melwallisdevries.nl
Wallis de Vries, Mel	Wreed (bnp)	N1	ja	Melwallisdevries.nl
Wallis de Vries, Mel	Zwijg	N1	-	Melwallisdevries.nl
Woodrow, Margje	Snitch (pnb)	N1	-	Lijster 2020 Uitgeverijdefontein.nl
Woodrow, Margje	Verwoest (pnb)	-	ja	Uitgeverijdefontein.nl